

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény
Margitai József szerkesztő nevére küldendő.

Kiadóhivatal:
Fischel Fülöp könyvkereskedése
Ide küldendők az előfizetési díjak, nyilvánterkek és hirdetések.

Hirdetések jutányosan számítatnak.

MURAKÖZ

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Előfizetési árak:
Égész évre . . . . . 4 frt.
Fél évre . . . . . 2 frt.
Negyed évre . . . . . 1 frt.
Egyes szám ára 10 kr.

Hirdetések elfogadottak:
Budapest: Goldberger A. V. és Eckstein B. hird. irod. Bécsben: Schalek H., Dukas M., Oppelik A. - Általános Tudósító - hirdetési osztálya Budapest.

NYILVÁNTÉRÉSI DÍJ 10 KR.

A »Csáktornyai Takarékpénztár«, »Muraközi Takarékpénztár«, »Csáktornya Vidéki Takarékpénztár« sat. hivatalos közlönye.

Szent István.

Örök áhitatnak dicső forrása, legendás Szent Jobb áraszt az áldást a te népedre. Csodatevő erődben hiszünk rendületlen hittel, a sziveken való örök hatalmat látjuk és reménykedünk benned most és a jövőben mindörökké.

Amikor elindul ama menet Budának ősi várából — szerte az országban harangok zugása közpelté milliók szive rezdül meg szentséges áhitatban. Mert csodatevő erődben hiszünk óh! legendás Szent Jobb. Mert himni jó! Tudástól elgyötört szívünk ugy áhitozik hit után, miként az üzött szarvas ühitozik a ferrás friss vizére. Mert a hit alkotta meg hazánkat, mert a hit tartotta meg és mert a hit fogja megtartani. Mert te befölded, óh örök dicső szimbolum, új erőt merítünk, mert ismeretlen nagy érzések fakadoznak bennünk Téged látván és Terölad beszélvén. Köznapi szürke világban jólesik a Te fényességés örök ragyogásod. Mert Te vezérelsz bennünket, bolyongó nemzetedet a halhatatlanság csillagsugáros útján: soha el nem muló, fenségség Szent Jobb!

Augusztusi verőfény ragyogása aranyozza be a menetet. Magyarország első emberei vannak ott együtt. Ott vannak ragyogó ornatásban ama katolikus egyház főpapjai,

amelynek a szent király szerezte meg »Mária országát.« És ott van a nép. Augusztusi napfény ragyogásában sárguló levelek hullnak a fákról. S az elmulás, a hervadás diadalmas ellentété képen ott van a soha el nem muló Szent Jobb káprázató fényességben, vakító glóriában.

És a szent király jobbát körülhordozák az ország fővárosában. Óh! nem pusztá czeremónia ez. Nem fitogtatása ezredéves dicsőségünknek. A sziveknek hatalmas ünnepe ez, mit lelkünk vágyódása teremtett meg. Küzdvén ezer bajjal és ezer ellenséggel, kell hogy lássa ez a nemzet évenként egyszer áldást hozó szent jobbát annak, aki profétai ihlettel — csaknem ezredéve immár — kiszabta nemzetét pályafutását.

Bölcsebben nálánál senki sem szerette nemzetét. Mi hiszünk abban, hogy a magyar nemzetnek hivatása, rendeltetése van. Meg volt írva, hogy idejőjön és Attila hunjainak örökségét visszafoglalja. — Visszafoglalta És a porba hullott Europa homlokán tombolt. De véres harcok zivataraiban borzasztó veszedelem fenyegette, s a veszedelmet csak a szent király bölcsessége hárította el. Ő meglátta, hogy át kell alakulnia a nemzetnek, hogy ragaszkodnia kell ehhez a földhöz, hogy államot kell alkotnia.

... És Boleszló, a lengyel király hiába

várta a koronát. Mert Magyarország felé hozták a koronát Szilveszter pápa küldöttéi, ahol él egy király, aki valóban méltó az apostoli névre. És amikor István fejére tették a koronát Esztergomban — írva vagyon, hogy a nép örömmel szemlélte ezt.

És Magyarország első koronázott királya folytatta megkezdett dicső munkáját. Rövid idő múlva megterítette egész nemzetét. És a röghöz kötötte, földmivelésre bírta, mert nomád négy államot nem alkothat. És iskolákat állított a szent király és templomokat. És iparokat hozott be és földmivelőket. És megvetelte rendíthetetlen alapját annak a magyar államnak, amely immár kilencz szekulum óta daczol minden viharával keletnek.

A bölcsék legbölcsebbike volt a szent király. Óh, azóta változott már Magyarország sokat. Földre sujtolta nem egy vihar, de felkelt újra, mert a szent király teremtette alap erős és rendíthetetlen.

Bizhatunk a jövőben is. Az az ország, amely kilenczszáz év viharait kiállította diadalmasan, most erősebb, mint volt valaha. A szent király bölcsessége nem csalatkozott meg. Ő tette egységessé ezt a nemzetet a szent korona kisugárzásában. A szent korona megvan még . . .

... Szent István szelleme, bölcsessége

TÁRCSA.

Az én első jutalomjátékom.

Nyiregyházaán esett meg velem.
Ott volt az első jutalomjátékom.
Nem felejtém el soha; de azt hiszem a nyiregyháziak sem.

Még akkor szerelmes szerepeket játszottam. Instálom ne tessék nevetni, ha nem hiszik, kérdezzék meg Hunyadi Margit kedves pályatársamat, a kivel együtt amorozkodtunk; ő vele történt meg az a híres eset, hogy Kornélia című drámában nem bírt sehogy agyonlőni, a pisztoly egymásután háromszor csütörtököt mondott, akkor eldobta a makranczos pisztolyt és le akart szurni, de nem volt mivel, — de végre nekem esett és meg akart fojtani, csakhogy én éktelen rimámban nem hagytam magam, hanem visszalökve a dühöngő hösnőt, kirohantam a szinpadról élve.

Szegény Margit nem bírta bevégezni a darabot; végre is egy jó gondolata támadt, utánam rohant — pár pillanat múlva visszament és büszkén odaszavalt az úmuló és bámoló publikumnak, hogy:

»Ne higgyék, hogy megmenekült!

»Agyon vertem a nyomorultat!»

Igy végződött be a darab.

Isméltém, szerelmes színész voltam; a direktor jutalomjátékkal prezentelt meg.

Gázsit ugy sem adott!

Ez volt az első jutalomjátékom.

Óriási szinlapok hirdették nemes Nyiregyháza városában, hogy javamra fog színré kerülni:

H i n k ő, a hóhér legény és M a r g i t t a, a hóhér leány.

Hej! jó darab volt ez a maga idejében! mennyit lehetett azon sírni!

Az egyik élelmes szinigazgató egyszer ki is írta a szinlapra:

Dupla zselkendőt kell hozni a könyvek folyásának miatta!

El voltam telve büszkeséggel, boldogsággal, — az első jutalomjáték: a melyen a közönség ki fogja mutatni irántam való szeretetét, — a melynek jövedelme az enyém lesz, — ki fogom fizetni a szabót a mosónét, a pinczért, meg mindent, és a mi marad, abból csináltatok egy pár lakeszimát, — ez volt abban az időben minden szerelmes színésznek az az ideálja — egy pár lakeszima. — Nem is volt igazi amorozó, a ki lakeszimát nem hordhatott.

No én nem juthattam hozzá, legalább ebből a jutalomjátékból nem.

Elérkezett a várva várt nap.

Izgatottan jártam egész nap, bámulva a piros szinlapokat, melyek mind az én dicsőségemmel voltak tele.

Estére gondosan kiöltözködtem, olyan szép Hinkó, a hóhér legény lett belőlem, hogy még a ruhahordó eselédem is azt állította, hogy kész volna belém bolondulni, ha már huszár szeretője nem volna.

Következett a jelenésem, remegve és óvatosan léptem ki a szinpadra, nehogy a felrepülő koszoruk fejbe üssenek, — nem volt okom félni — virág helyett iszonyu látvány tárult szemem elé.

Egy réműres ház !!

Itt ott lézengelt egy szál publikum, azok között is rögtön felismertem hitelezőimet, a kiknek én adtam szabadjegyet.

Ott ült leeresztett orral a háziasszonyom, egy dinnye forma fejű asszonyság' ott búslult földszinten a szabóm és ott bosszankodott két havi koszt miatt a főpinczér; csakis a bolingató mosóném arczán vettem észre valami őszinte sajnálkozás féltét.

Lehet, hogy az is maga magát sajnálta.

Irtóztató volt ezt nézni! És sajátságos, — szivemet nem a fájdalom és nem a szegény értelete fogta el ennek az üres háznak, láttira. Óh dehogy! Az első meglepetés után a káröröm töltötte el lelkemet.

Bámultam a hitelezők szomorú arczulatát és olyan jóleső érzés töltötte el a lelkemet. — Én nem kapok semmit; nó de ti se kaptok !!

Igaz hogy e furcsa érzések hatása alatt nem bírtam szóhoz jutni; csak vágtuk egymásra a pófákat — már tudniillik a hitelezők én reám, én én a hitelezőkre.

Egy jószívű deáknak ott a földszinten végre is eszébe jutott, hogy a jutalmazottat tapssal szokás fogadni és összeverte a tenyerét.

Oda léptem a lámpák elé és elkezdtem szavalni szerepemet szóról-szóra a darab szerint:

— Ma van örömnapom, ne háborítsa azt gúny és fájdalom.

Ennél sikerültebb szatyrát nem hallott nemes Nyiregyháza városa.

Most is eszembe jut valahányszor jutalomjátékom van, — eszembe jut és megkínöz mint egy nehéz álom.

volt azokkal, akik kilencszáz év óta a nemzet javán dolgoznak. Jövöbe látó, prófétai látással az ő szelleme ihlette meg azokat, akik a nemzetet a haladás ösvényén vitték előre. És az ő szelleme él addig, amíg él Magyarország: mindörökké. Örökké világító, fényeskedő faklya ez a szellem. Belevilágít az eljövendő századok homályába és vezérli nemzetét a halhatatlanság útján.

Szelleme megmaradt a szent királynak és teste sem porladt el egészen. Tagadás hiába tagadja, a hívő hitnek ime világos, hogy csoda történt: a Szent Jobb megmaradt. És el nem mulik soha. A szent király jobbjá, amely annyi áldást osztott, annyi könyvet szarított fel, örök nagy szimbolumként megmaradt nemzetének. Mintha csak az üdv csillaghonából Ő nyújtaná felénk: kishitűek ne féljetelek, ime én vezetek a halhatatlanság csillagsugáros útján tulajdon Jobbommal...

Óh, csak mutassák meg minden évben ama Jobbot a magyar nemzetnek. Jövendő csataiban szüksége van a hitre, amely eddig is megtartotta, amelynek örök dicső forrása a legendás Szent Jobb.

Csodatevő örök hatalmat látjuk szentes Szent Jobb és reménykedünk benned most s a jövőben mindörökké.

A közigazgatási bizottság ülése.

A közigazgatási bizottság auguszt. havi ülését dr. Jankovich László gróf, főispán elnöke alatt f. hó 8-án tartotta.

Ferdinánd főherceget abból az alkalmából, hogy Ő felsége a Nagy-Kanizsán székelő 48-ik cs. és kir. gyalogezred tulajdonosává nevezte ki, főispán a vármegye nevében táviratilag üdvözölte.

Az alispáni havi jelentést a bizottság helyeslőleg tudomásul vette.

A közigazgatási bizottság megbizta a vármegye alispánját, hogy a forgó piztoló töltényének a szabad forgalomban beszűntetése tárgyában javaslatot készítsen.

A csáktornyai anyakönyvi kerületnek kettő válaszlása tárgyában beérkezett kérvényt a miniszterhez a bizottság pártolólag terjeszti fel.

A kereskedelemügyi miniszter a bizottság felterjesztésére elrendelte, hogy a Zala-Egerszeg és Szent-Iván között este közlekedő 6015. számú vonatot október 1-től fogva Zala-Egerszegről 12 perccel később indítsák.

A Miksavárj vasuti megállóhely ügyében beterveztették a helyszíni szemle megtartásáról szóló jegyzőkönyvet. Mivel a megállóhely létesítéséhez szükséges 780 frt költséget — a jegyzőkönyv tanúsága szerint — érdekeltek megajánlották, a bizottság Miksavárolt vasuti megállóhely létesítésének elrendelését kéri feliratilag a kereskedelemügyi minisztertől.

Brauner Lajos csáktornyai, Ujlaki Vilmos keszthelyi községi népiskolai tanító megválasztását a bizottság jóváhagyólag tudomásul vette s beterveztett díjlevelüket megerősítette.

Év ötödös korpótlék czimen évi 50—50 frt államszegélyt engedélyezett a vallás- és közoktatásügyi miniszter 23 iskolának.

Államszegélyt részint a tanító fizetésének 400 frtra való kiegészítése, részint uj tanítói állás szervezhetése végett a miniszter 50 iskolának engedélyezett.

A cserencsöczi r. k., felső- és közép-bisztricei r. k., alsó-bisztricei r. k. iskoláknak államszegély elnyerése tárgyában beér-

kezelt kérvényét a bizottság a miniszterhez pártolólag terjeszti fel.

Jeney Gusztáv csáktornyai elemi iskolai igazgató nyugdíját a miniszter 780 frtban állapította meg, amelyhez a város évi 170 frtal köteles járulni.

Az árvaszéki h. elnök jelentése szerint a fogalmazói kárnál június végén hátralékban volt 9262, július hóban beérkezett 4439, így összesen elintézés alá került 13.701 ügyszer, amelyből július hóban elintézték 5.014 darabot s így július végén hátralékban maradt 8.687 darab. Az irodánál június végén hátralékban volt 1.951, július hóban leírás végett kiadtak 5.014 s így leírás alá került 6.965 ügyszer, amelyből július hóban leírtak és expedáltak 5.403 darabot s így július végén hátralékban maradt 1.562 ügyszer.

A pénzügyigazgató helyettes jelentése szerint július hóban adóban a vármegye területén befolyt 112.498 frt 98. kr. a szőlődezmavállás tartozásból a félévben július végéig 168.402 frt 82 kr. tartozást írtak le.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **A király születésnapja.** Ő császári és apostoli királyi Felsége születésének évfordulója alkalmából e hó 18-án Csáktornyan ünnepi mise mondatolt a szent-ferencziek plébánia templomában. A misénél Horváth Lajos exprovinciális, házfőnök fényes segédlettel pontifikált, a kóruson Czompó Andor kántor régi Mária énekeket és a nemzeti himnuszot énekelt. Jelenvoltak a kir. bíróság, az összes állami, megyei, városi, uradalmi hivatalok, az állami és községi tanítétek képviselői, a csendőrség, pénzügyőrség stb.

— **A csáktornyai izr. hitközség** Ő Felsége születésnapját, mint minden esztendőben, az idén is megünnepelte. Az ünnepély ezuttal a péntek esti istentisztelet keretében folyt le. Az elő- és a tórszima közt Weisz J. főkántor ur nagyon szépen adta elő a királyszóltárt, mely után a kar zendített rá egy szép énekre. Majd főtiszt. Schwarcz J. mondott szép ünnepi beszédet, melyen kiemelte, hogy a mult esztendő óta rettentő csapás érte Ő Felségét felséges neje halálával, de mindennek ellenére a király bámulatos lelkiével teljesíti országai és népei irányában elvállalt magasztos kötelességeit. Ez után ima következett a király jólétéért, majd pedig a Hymusz fejezte be a lélekemelő ünnepélyt.

— **Szabadságon.** Dr. Krasovecz Ignác csáktornyai járásorvos e hó 16-án hosszabb szabadságra Tirolba és Schweiczba utazott. Távolléte alatt orvosi teendőiben dr. Schwarcz Albert városi orvos fogja őt helyettesíteni.

— **Kinevezés.** Kayser Miklós, a honvéd Ludovika akadémia végzett növendéke, Kayser Lajos csáktornyai grófi titkár fia, tiszt-helyettesé nevezetett ki.

— **Athelyezés.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter Hrubetz Nándor gyergyó-ditrői áll. polgári iskolai rendes tanítót jelenlegi minőségében a csáktornyai áll. polgári iskolához helyezte át.

— **Hymen.** Lustgarten Izrael nyug. tanító kedves leányát, Rózsa kisasszonyt ma d. u. fel 4 órakor vezeti oltárhoz a csáktornyai izr. templomban Hirschler József, a Hirschler és Steiner hirs-kanizsai cég tagja.

— **Tanítóválasztás.** Fliszár Miklós vízi-szent-györgyi kántortanító a mura-szent-mártoni, nyugdíjazás folytán megüresedett kántortanítói állásra megválasztották.

— **Esküvő.** Meider Márk csáktornyai lakos kedves leányát, Bartha kisasszonyt e hó 22-én vezeti oltárhoz Edelstein Manó budapesti kereskedői utazó.

— **Bucuszó.** Nem mulasztatom el, hogy e helyen el ne bucuszam t. ismerőseimről és barátaimról, kiktől nem volt alkalom személyesen elbucuszni. Isten öökkel! Zágráb, 1899. auguszt. 10. F u c h s Oszkár, könyvelő.

— **Halálozás.** Hirschl Mór csáktornyai kereskedő 17 éves leánya Ernesztin hosszú szenvedés után elhunyt. A megboldogult hült tetemeit nagy részvét mellett helyezték örök nyugalomra. Áldás poraira!

— **Ellenőrzési szemle.** Az idei honvéd-ellenőrzési szemle vidékünkön a következő időben fog megtartani: Perlakon október 9-és 10-én, Csáktornyan október 12-és 13-án.

— **A stridói,** nyugdíjazás folytán megüresedett körjegyzői állás e hó 17-én tölte-tett be Kolbenschlag Béla főszolgabíró elnöke alatt megtartott választáson. Megválasztott Belletz Ede mura-szent-mártoni körjegyző. Helyettes aljegyzőnek kinevezetett ugyanoda Horváth Gyula ökl. jegyző.

— **Dr. Mandel Pál** az alsó-lendvai kerület országgyűlési képviselője egy hetet választói körében töltött, a hol őt mindenütt osztatlan tisztelettel, szeretettel és bizalommal vettek körül választói. Dr. Mandel Pál mint eddig, ugy az idén is nyomtatott beszámolóit küldött választóinak. A fízet nagy érdeklődést keltett a választó polgárság között. Dr. Mandel Pál beszámolójában kiváló jeleit adta mely hazafiságának és igaz emberi érdekesnek.

— **Csáktornya város előljárósága** e hó 17-én ülést tartott, melyen a többiek között a következő ügyek fordultak elő: Kauders Károly körmendi katonai kincstári szállító részére 1 hold raktárterületet a Zalaujvár községgel határos legelőből évi 50 frtért véleményez berbe adni. — A laktanya vezetésére szolgáló alagesövek megérkeztek s így a munkálatok megkezdhetők lesznek. — Az állami adóvégrehajtó Csáktornyára érkezvén, az előljáróság külön is figyelmezteti az adóhátralékos lakókat adóterovási kötelességeik teljesítésére. — A most épült szent-mihályi utcában 2 uj villamos lámpa felállítása elhatározottat.

— **A zalavármegyei tüzoltó-szövetség** f. hó 6-án Zala-Egerszegen a megyeház nagyertermében tartotta évi rendes közgyűlését. Ugyanakkor ünnepelte a zala-egerszegi tüzoltó-egyesület fennállásának 25 éves jubileumát. Az ünnep védnöke dr. Jankovich László gróf, főispán személyesen jelent meg az ünnepélyen. A megyei tüzoltó-szövetség Knorz György egyleti elnök vezetése mellett tartotta meg közgyűlését. A közgyűlésen résztvettek a csáktornyai, perlaki és légrádi tüzoltók is. Választmányi tagokul vidékünkrol megválasztottak: Szeiverth Antal (Csáktornya) és Tóth Sándor (Perlak). A szövetség jövő évi közgyűlése Keszthelyen fog megtartani.

— **Terstenyák Bódog** előnyösen ismert nagy-kanizsai kőfaragó, a perlaki csinos Gasparich szobor készítője, városunkban egy fiókraktárt és műhelyt nyitott. Ezen nálunk hiánypótló iparágat meghonosító cégét a közönség pártfogásába ajánljuk és lapunk mai számában levő hirdetésére olvasóink b. figyelmét felhívjuk.

— **Halálozás.** A következő gyászjelentést vettük: Alulírottak fájdalomtól tört szívvel jelentik, hogy forrón szeretett, felejthetetlen anyjuk, nagyanyjuk, dédanyjuk, anyósuk öv. Miske-monostori Thassy Mihályné szül. hőtől

Nagy Magdolna életének 85-ik évében Alsó-Lendván f. évi auguszt. hó 17-én reggel 6 órákor rövid szenvedés után az örök életbe átköltözött. A boldogult hült tetemei f. hó 19-én d. e. 10 órákor fognak az alsó-lendvai róm. kath. vártemplomban a Mindenhatóknak bemutatlatni. Áldás és béke poraira! Özv. Szmodiss Elekné szül. Thassy Gizella, Thyssey Miklós, Thassy Imre gyermekei. Szmodiss Victor, Kiss Pongrácz, Kiss Mariska léjr. Thassy Kristófné, Thassy Ernő, Thassy Mariska, özv. Gencsy Ödönne, Thassy Ilona, Thassy László, Thassy Magdolna férj. Számecz Károlyné, Thassy Paula férj. Szigethy Ferenczné, Thassy Gábor, ifj. Thassy Imre, Thassy Margit unokái. Skenderovics Emma, Sibrik Hedvig menyei. Glavina Róza, Hérits Tóth Jolán unoka menyei. Thassy Kristóf, Számecz Károly és Szigethy Ferencz unoka vői. Szmodiss Lajos, Szmodiss József, Szmodiss László, ifj. Thassy Kristóf, ifj. Thassy Lajos, ifj. Számecz Károly és Thassy Jolán dedúnokai.

Vadászat közben. Mind nagyobb arányokat ölt azon szerencsétlenségek száma, a melyek vadászat közben — még a gyakorlott vadászt is — érik. Egy következményeiben szivrendítő esetről veszünk most Zentáról hírt. Rezsny Aurél, a város közszeretben álló rendőrkapitánya, a kit élete virágában szakította ki hitvese karjai közül és apró gyermekei mellől a halál, szintén vadászat közben esett áldozatául egy szerencsétlen véletlennek. Kocsiról le szálltában akadt meg töltött fegyvere és a sértek testébe furódván, néhány órai kínok után halálát okozták. A »N e m z e t i« Balcsébtisztítási Rézsvénytársaság, a mely intézetnél csak hetek előtt biztosította magát Rezsny 40 000 koronára, a kárjelentés vétele után rögtön kifizette a szomorúságba ejtett családnek a teljes biztosítási összeget. Most, a midőn annyi idegen elem furakodik minden téren országunkba, szinte jóleső érzéssel konstatáljuk, a »N e m z e t i« az az intézet, a mely előzékeny eljárásával a közönség bizalmát maga felé vonzza. Csak a közelmúltban volt alkalmunk Szentmiklóssy Kálmán miskolci árvászeki ülnöknek és Vauvert Nils tordai cellulose-gyárigazgatónak a Rezsny esetéhez csaknem teljesen hasonló szerencsétlenségénél (a mely esetekben a »N e m z e t i« 36 900 koronát fizetett ki) meggyőződünk, hogy a »N e m z e t i« mint elsőrangú magyar intézet fényesen igazolja a belé helyezett bizalmat.

Értesítés. A csáktornyai m. kir. áll. polg. fiu- és leányiskolában a jövő 1899/900. iskolaévre a beiratások szeptember hó 1—4-ig délelőtt 8—12. délután 2—4 óráig tartanak. Ezt megelőzőleg aug. 31-én lesznek a javító vizsgálatok, ugy a fiu- mint a leányiskolában. Szeptember 5-én Veni Sancte és a tanév megnyitása. Beíratásra a tanulók szülei, vagy ezek helyettesei kíséretében tartoznak megjelenni. Beíratás alkalmával bemutatandók: a mult évi iskolai bizonyítvány, keresztlevél illetőleg születési bizonyítvány és az újraoltási bizonyítvány. A polg. fiúiskola 1. osztályába a kilenczedik, a leányiskola 1. osztályába pedig csak tízedik évüket betöltött tanulók vehetők fel, ha az elemi iskola 4. osztályát legalább is elégséges eredménnyel elvégezték és ezt iskolai bizonyítványval igazolják, vagy ennek hiányában a felvételi vizsgálatot sikeresen kiállják. A polg. iskolába lépő tanuló bármely nemzetiséghez tartozzék, köteles a magyar nyelvvel annyit tudni, hogy a magyarnyelvi oktatásban lenn-akadás nélkül részt vehessen. Minden tanuló a beíratás alkalmával köteles 4 frt tandíjat, 1 frt beíratási díjat és 15 krajczárt »hozzájárulás« czimen az iskola pénztárába befizetni. A tandíj fizetés alól való felmentés a magas kormányt illeti meg, azért a felmentés iránt való folyamodványok, osztály- és szegényeségi bizonyítványval felszerelve, ahhoz czimezve az igazgatónál beíratás alkalmával nyújtandók be. A beíratási napok

pontos betartását a t. cz. szülőknek annyival is inkább figyelmebe ajánlom, mert a később jelentkezők, késedelem okát hitelesen igazoló bizonyítvány alapján, tanfelügyelői engedély mellett vehetők fel. — Csáktornyan, 1899. évi auguszt. hó 15-én. — Az i g a z g a t ó s á g.

Halálozás. Konyáry László nyugalmazott jegyző 64 éves korában Draskoveczen f. hó 13-án rövid szenvedés után elhunyt. A megboldogultban az alsó-vidék magyarul érző értelmisége egyik lelkes tagját veszítette. Áldás porain!

Hirdetmény. A cs. és kir. 13. hadtest Regede és Csáktornya állomásai részére az 1900. év január 1-től december 31-ig szükségelt kenyer és zab szállításának biztosítása végett, f. évi szeptember 4-én d. e. 11 órákor Zágrábban (a hadtestparancsnoksági épületben) fog a tárgyalás megtartatni. Az erre vonatkozó feltételek a zágrábi és marburgi cs. és kir. élelmezési raktárakban, valamint minden községi előljárásnál megtudhatók.

Szerencsétlenség. Dráva-Szent-Ivánban Klimecz Antal földmívelőnek János nevű fia m. hó 8-án a szenapadlásról leesett s másnap belső sérülés folytán meghalt.

Az alsó-lendvai plébániai templom szakértőleg megvizsgáltatván, oly állapotban találtatott, hogy bedőlése minden perczen várható, miért is az hatóságilag bezárattott. A templomot le fogják bontani s helyére egy újat és nagyobbat fognak építeni.

Lopás. A csáktornyai vasuti állomás raktárából f. hó 7—8-iki éjjel eddig ismeretlen feltettek 20 kgr. kávé és 2 süveg cukrot elloptak.

Az E. K. E. tárgysorsjátéka. Az Erdélyi Kárpát-Egyesület részére József Ágost kir. herczeg mint az egyesületnek védője engedélyt eszközölt ki a pénzügyminisztertől, hogy az egyesület hazafias és jótékony céljai javára tárgysorsjátékok rendezhessen. E sorsjáték nyereményszámainak huzási napja augusztus 15-re tűzött ki, minthogy azonban a sorsjegyeknek csak egyharmad része adatott el, a pénzügyminiszter engedélyezte, hogy a huzás 1900. január 15-én tartassék meg. Az egyesület ez uton kéri mindazokat, a kik sorsjegyeket kaptak, hogy a sorsjegyet árát az egyesületnek Kolozsvárra mielőbb beküldeni sziveskedjenek.

20 krét egy tanyai gazdaság. A Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége ez idén rendezti első mezőgazdasági kiállítását Szegeden. E kiállítással kapcsolatban egy tárgysorsjáték is rendeztetik, melynek huzása a kiállítás utolsó napján — szeptember 10-én — tartatik meg. Az első nyeremény 50,000 korona érték, melyet a sorsjáték rendezésére szövetkezett intézetek készek készpénzben, vagy egy szegedi mintaszerűen rendezett tanyai gazdasággal is megváltani. A többi nyereményt főleg kiállított gazdasági gépek és eszközök képezik, melyek szintén beválthatók készpénzre. Kötelességünknek tartjuk olvasóink szives figyelmét a sorsjátékra felhívni, tekintettel arra a hazafias és közhasznú célra, a melyet az előmozdítani igyekszik, annál is inkább, mert egy-egy sorsjegyet a legszegényebb ember is megvehet, lévén ára csak 20 kr. Mint értesülünk a sorsjáték iránt szokatlan élnék az érdeklődés s a sorsjegyek nagy kelendőségnek örvendenek.

Tüzek Csáktornyan. Az elmúlt héten, két egymást követő nap Csáktornyan is felütötte fejét a veres kakas. Nagy-Boldogasszony napján déli 12 órákor ebédjüktől zavarta fel a város lakosságát a vész jelzése, a kürt-szó. Brauner Ferencnek a Legelő-utczában levő zsuppal fedett háza padlásán ütött ki a bősé elem. Nagy szerencse volt a szerencsétlenségben, hogy ünnepnap és ebéd ideje lévén, a lakók és szomszédok azonnal észrevették a veszedelmet s felriasztották a várost. Csakhamar megjelent a csáktornyai önk. tűzoltóegylet 2 fecskendővel s az uradalom erős szivattyújával s rövid, de heves küzdelem

után keresztvízbe fogva az égő tetőt lokalizálták a tüzet. A tűz oka hiányos építkezés, amennyiben a kémény padláson felhaladó része oly hiányosan volt vakolva, hogy a téglák közt mutatkozó üregek a fölfelé lörekvő szikrák a padlásra is bejuthattak s gyujthattak. A tető teljesen leégett, a falak megmaradtak. Kisebb károkat a szomszédok is szenvedtek, jedtségükből folyó fölösleges kihurcolkodásuk által. A szomszédoság tűzvédelmére igen hasznosnak bizonyultak az égő ház körül díszlett élőfák, melyek meggátolták a tűz tovarjedését. Az épület biztosítva volt. — Másnap, 16-án pedig a Patak-utczában, keletkező stádiumában folytatott el a vész, özv. Bisztrócs Antalné felszerében. Délután 6 órákor Kipke István bádogasszony, mászó tűzoltó elvégezt munkájából hazajövet, elsőnek vette észre a keletkezőben levő vészelyt. Rögtön jelezte a tüzet s gyorsan hozzá látott a vész megakadályozásához. A magánál levő kalapácsal levágta az égő kapu zárját s az oda sietett szomszédokkal az ott levő kocsit kitolta, az égő szalmazsuppot lerántva a patak vizébe dobva, megakadályozta a veszedelem elfajulását. Kipke István tűzoltó kötelességének teljesítése közben az égő zsuppottal bal karján eléggé fájdalmas égési sérülést szenvedett, de szolgálon gyógy-irul az elismerés, hogy derék tűzoltó. A tűz oka elhelyűtt valószínűleg rosszakaratu gyujtogatás. A kár igen csekély s a 3 fecskendővel kivonult önkénteseknek szerencsére nem is kellett aktiv tüzharcba lépniök.

Vasuti menetrend a csáktornyai állomásánál. (Érvényes május 1-től szeptember 30-ig.) a) Déli vasut. Erkezik Kanizsa felől: d. u. 4-01 szmv., d. u. 12-58 gyrv., este 8-12 gygv., éjjel 1-07 gyv., reg. 5-51 szv. — Indul Prágerhof felé. d. u. 4-15 szmv., d. u. 1-01 gyrv., éjjel 1-10 gyra., reggel 6-06 szmv. — Erkezik Prágerhof felől: reggel 4-36 gyrv., d. e. 10-50 szmv., d. u. 3-59 gyrv., este 9-55 szmv. — Indul Kanizsa felé: reggel 4-39 gyrv., reggel 5-52 gygv., d. e. 11-00 szmv., d. u. 4-02 gyrv., este 10-07 szmv. b) Magy. államvasut. Erkezik Kis-Czellről: este 9-42, Z-Egerszegről: reggel 8-40. Indul Kis-Czellre: reggel 6-04, Z-Egerszegre: d. u. 4-28. — Erkezik Zágrábból: d. e. 10-55 és este 9-30. Varszából: reggel 4-18, reggel 5-38, d. u. 12-50, d. u. 3-50. Indul Zágrábra: reggel 4-44 és d. u. 4-25. Varszadra: d. e. 11-44, d. u. 1-20, este 10-17. Novimárobra: reggel 6-15.

Szerkesztői üzenet.

— Judendorf. Köszönöm a szives érdeklődést és figyelmet! A küldött érdekes dolgot lapunk jövő számában fel fogjuk használni. Üdvözet!

Nyilttér. *)

Nyilatkozat.

Boldogult férjem, néhai pacséri Rezsny Aurél, Zent a város rendőrkapitánya, ki 1899. márczius 28-án a »Nemzeti« baleset biztosító részvénytársaságnál baleset ellen biztosította magát, 1899. aug. hó 3-án vadászat közben a fegyver véletlen elsülése folytán elhalálozván, a nevezett társaság a teljes biztosított összeget, azaz 40.000 koronát (negyvenez koronát) nekem a kárjelentés vétele után rögtön kifizette.

A »Nemzeti Baleset Biztosító Rézsvénytársaságnak« ezen gyors és méltányos eljárása folytán indittava érzem magamat hálás köszönetemet nyilvánítani.

Zenta, 1899. augusztus hó 11-én.

Özv. pacséri Rezsny Aurélné. szül. Kunszabó Berta.

Dr. Hajdu Dező. Heiszler Ferencz, ügyvéd. gyógyszerész.

m i n t t a n u k.

*) E rovat alatt közlötték nem vállal felelősséget a Szerk.

Felelős szerkesztő: **MARGITAI JÓZSEF** Kiadó és lapkiadójának: **FISCHL FÜLÖP (STRAUSZ SÁNDOR).**

Sve pošiljke se tičuć zadržaja novinah, naj se pošiljaju na me Margitai Jožefa urednika vu Čakovec.

Izdateljstvo:

Knjižara Fischel Filipova kam se predplate i obznane pošiljaju.

MEDJIMURJE

na horvatskom i magjarskom jeziku izlazeći društveni, znanstveni i povučljivi list za puk

Izlazi svaki tijeđen jedenkrat i to: vu svaku nedelju.

Predplatna cena je:

Na celo leto . . . . 4 frt
Na pol leta . . . . 2 frt
Na četvert leta . . . 1 frt

Pojedini broj: koštaju 10 kr

Obznane se poleg pogodbe i fal računaju.

Službeni glasnik: »Čakovačke Šparkasse«, »Medjimurske Šparkasse«, »Šparkasse Okolice Čakovca«, i t. d.

Sveti Štefan.

Dični zviranječ vekivečne pobožnosti. Sveta Desnica pošli adeov zvrhu tvojeja puka. Vu čudodelni moći tvojoj verujemo sa neprestanom verom, vekivečnu jekost zvrhu sračah vidimo i verujemo vezda i vu budućem za na vėke.

Gda se gene ona procesija iz starog grada Budima — po celim orsagu med šumenjom zvonah se srca millionah stresiju vu svetoj pobožnosti. Jer verujemo vu tvojoj čudodelni jakosti oh! Sveta desnica. Jer veruvati je dobro. Jer je vera utemeljila nam domovinu, vera ju je uzdržala i vera ju bude jačila. Jer iz tebe, oh vekivečno dični simbolum, novu moć grabimo, jer od tebe govoreć i tebe videć nepoznata i velika čustva zviraju vu nas. Jer nas ti vodiš bludujećega naroda, po zvezdo svetlim putu nevmrtelnosti, nigdar razpadljiva dična Sveta Desnica.

Augustuška syetlost sunca zlatno prosjaji procesiju. Prve osobe Magjarske su tam skupa. Tam su vu sjajnim ornatušu glavari one katoličke crkve, kojoj je Sveti Štefan pribavil »orsaga Marije.« I tam je narod. Vu sjajnosti Augustuškog sunca žuto listje pada iz drėvah. I kakti protivnost prolazljivosti i povehnutja tam je Sveta Desnica vu velikoj sjajnosti.

I okolo budeju nosili desnicu Sv. kralja vu glavnim varašu Magjarske. Oh! ni je to prazna ceremunia. Ni je to samo kazanje jezeroletnog ustavka dike, veliki svetek je

to sračah, kojega je poželenje naših dušah stvorilo. Boreći se sa jezero nevoljah i jezero nepriateljah treba je, da vidi ov narod dičnu ruku onoga, gdo je, već skoro jezero ljet, pokazal pravi put svojemu narodu.

Mudrije nigdo nije ljubil svojeja naroda, kak on. Mi verujemo, da magjarski narod ima naručbo. Bilo je pisano, da sim dojde i herbiju Attilovih hunah osvoji. — Osvojil ju je. I »Europa je vu prah padala pred njim.« Ali vu vihru krvnih bojov se mu je velika nesreća grozila i od ove nesreće ga je samo mudrost Sv. kralja oslobodila. On je videl da se mora obrnuti ovaj puk, privičiti se mora k ovoj zemlji, da mora orsaga utemeljiti.

I Boleslav je uzalud čekal korunu. Jer su poslaniki Silvestra pape prama Magjarskoj nosili korunu gde živi jeden kralj, koj je vrėden na ime apostolsko. Pak gda su na glavu Štefana deli korunu — pisano je, da je to puk sa radostju gledal.

I prvi okoronjeni kralj Magjarske je nastavljal započeto dično delo. Za malo vreme je obrnul celoga naroda. Škole je postavil i dal je zidati cirkve. Puka je k poljedelstvu privučel i rukotvorce je dozval vu orsag. Pak je položil fundament onog Magjarskoga orsaga kojemu već čez devetsto ljet nikakov viher nikaj ne zapove.

Med mudrimi je najmudriji bil sveti kralj. Oh, od onda je vnogo put ni jeden viher k zemlji bacil Magjarsku, ali se je stala, jer je položeni fundament moćni i stalen.

Ufamo se i vu buduće. On orsag, koj je svaku buru čez devetsto ljet slavno zdržal, vezda je jakši, kak je nigdar bil. Mudrost Sv. kralja se ni vkanila. On je zjedinił ovoga naroda pod sjajnostjom Sv. korune. Svetu korunu još imamo . . . .

Duh i mudrost Sv. Štefana je bila s onimi, koji su se čez devetsto ljet na dobru ovoga naroda trudili. I njegov duh živi, dok živi Magjarska. Za navėk goreća svetla sveća je njegov duh. Prosveti vu knicu dojdućih stoljetah i vodi svojeja puka po putu nevmrtelnosti.

Ostal bude njegov duh i niti tēlo njegovo se ni sprnulo do kraja. Odricanje zabadav taji, jer je sa živom verom svetlo, da se je čudo pripetilo: Sveta Desnica je ostala. I ne bude minuta niglar. Desnica Sv. kralja, koja je tuliko dobra vćmila, koja je tuliko suzah zbrisala iz očih neubogih, ona za vekivečni simbolum ostane magjarskomu narodu. Kak da bi nju nam on sam iz nebesa pružil: »maloverni ne bojte se, evo ja vas vodim po zvezdo svetlim putu nevmrtelnosti sa svojom Desnicom . . . .«

Oh, pokažite svaku godinu Svetu Desnicu puk! magjarskomu. Vu budućih burah mu je treba, da ima veru, koja ga je do vezda uzdržala, kojoj je vekivečni zviranječ dična Sveta Desnica.

Čudodelnu moć tvoju vidimo Sveta Desnica i ufamo se vu te vezda i vu budućim na sve vėke.

Z A B A V A

Skoro se je pripil.

Veliki učenjak i spisatelj magjarski, barun Eötvös bil je već godine 1848. magjarski minister zajedno sa Deakom, a poslie, godine 1867. bil je opet to isto u Andrassy-evom kabinetu. On se je rodil 13-a septembra 1813. a umro je 2-a februara 1872.

On je bil vrlo razuman i učen čoviek, pak je kak i svaki čoviek imal i svoje slabocē. Jedna iz med tih je bila i ta, da se je svake godine na svoj narodjeni dan, sam, bez ikakvog društva malo pripil. I j. toliko pil, dok je postal malo bolje volje kak navadno. On navadno nije pil, jedino kad je pisal opet koju novu knjigu, znal je od časa do časa po čašicu šampanja gutnuti, za dar mu — kak je znal reći — živahne misli dojdū. Ali dan narodjenja njegova, to je bil njegov dan i taj dan si je sam sebi nazdravljal i čašicu za čašicom na svoje zdravlje znal izpiti, dok je dobre volje postal i to mu je bilo baš po volji, jer znal je

u sebi reći: »Bog zna, jel kletu, budemo na svietu.«

Dne 12-a septembra 1863. godine, postavi se kod njega ob jedenajstoj uri prije podne, kak navadno, njegov tajnik, za da prime od njega zapoviedi za on i za sliedeći dan, najmre pak mu je stalo do zapovedih za sutra, kad se je najme u palači imal svečano proslaviti petdeseti narodjenja dan njih exellencije gospodina baruna. Njega je taj tituluš još od godine 1848. išel, kad je bil ministrom.

Gospodin barun je gore dole po svojoj sobi se šetal i tmično u pod dole gledal, — bilo je očevidno, da nije najbolje volje. Ruke vkriž ne ledjima držeći, nije skoro niti u sobu stupivšemu tajniku na njegov pozdrav odzdravil, koj je sav zmeten vratik ostal stati. A još bolje zmeten, dapače osupnjen je postal siromaški tajnik, kad je zajedno opazil na svakom obloku flašu malvazinskog vina tako, zvane malažije — i polag svake flaše jednu čašu, i videć, kak gospodin barun šetajuć se po sobi, svaki krat, kad je došel do oblaka, je iz istoga vzel flašu, natočil si čašu i ovu onda na dušak u se vlejtal. Dakako, da je čašica za takova

finu vina malena, ali ipak — predpodan!!!

Tajnik je više krat pokušal govoriti, ali gospodin barun niti ga nije svojim pogledom, još manje pako odgovorom udostojal; gospodin je ostal mućeći i hudo gledeći. Na jedan krat obrne svoje korake izraven profi osupnjenomu tajniku i široko te čvrsto koracajuć se samo postavi pred njega te ga okom u oko gleda, kak da bu laki nekaj — — — a za kratek čas se strogo otrase na njega, očmi ga još uvijek probadajuć:

»Oni se čude — jeli, kaj ja ovde manipuliram, dragi prijatelju? — Već se neka nad ničem na ovom svietu nečude, jer i oni su baš takov, kakovi su i svi drugi, kakova je dapače i moja rodbina. — Jer — na kratko rečeno — — svi ste jedna banda prilizavcev i puzavcov, koji mi uvijek do nesusnosljivosti kadite i slavospievie pievate, a kada bi morala nutarnja iskrena čud govoriti, onda se svi poprieko spozabite, jer nećutite onak u nutra, kak vam izvana jezik izklopoče. Medjutim mi je sreća posluzila, vašu larfu iz lica skinuti i vaše licumerstvo odkriti. — Nikaj mi nek negovore, — Ovde su činjenice, moj dragi, je nepogadjam u

Iz povesti Magjarske.

Dalje.

Szapolyai János i njegov protivnik Ferdinand. (1526—1540).

Žalostni dnevni su se počeli za Magjarsku po nesrečni bitki pri Mohaču. Suleiman se je istna sa velikim plénom pobral s Magjarske, ali na hitro zatim se je počel gradjanski boj i tak se je spunilo prirečje, da »nevolja rēdkokrat pohadja sama.«

Szapolyai, gdo je već zdavnja hlepel na prestolje magjarsko, je vezda svikak hotel postići svoju želju. Najprije je kralječinu ruku prosil, ali gda je videl, da je njezina nakana svojega brata Ferdinanda pomoći na tron, je vu Tokaju spravljiste držal, gde ga je njegova stranka jednoglasno skriknula za kralja, i on se je još ovog ljeta vu Szēkes-Fehērvāru dal okoruniti.

Med tem je i Ferdinand sve napravil, da postigne magjarsko prestolje. On je to po onem rodbinstvu hotel postići, koje je nastalo onda, gda si je on Lajošovu sestru, Annu, a Lajoš pak njegovu sestru, Mariu, ženil. On je dakle više velikašov na svoju stranku dobil i ovi su ga vu Požonu skriknuli za magjarskoga kralja.

Kak je to Szapolyai János počul, se je k zvnjnskim vladarom obrnul sa prošnjom, da nek opomineju Ferdinanda, da nebantuje orsaga, kojemu je sada, kakti obranbi kršćanske vere, potreben mir, a Ferdinandu pak je na znaje dal, da poleg 1505. letnoga zakona magjari zvnnskoga vladara ne pri-meju za kralja, dakle niti njega nē.

Ali stanskim vladarom nije išlo sa rukom pomirenje, jer se niti jedan ni hotel odreći korune magjarske; naprē se je vidlo dakle, da bude vu ovim poslu morala sablja prehititi.

Ferdinand je ne dugo dal na se čekati. On nije žalil krv, samo jednu misel je imel: da na prestolje dospē. Jedno za drugim je osvojil grade vu Magjarkim, kaj je s tēm leže napravil, jer je Janoša nepripravnoga našel za rat.

Janoš je nazadnje prisiljen bil vu Poljsku bežati. Ovdj je došel na onu hudu pamet, da turka za pomoć prosil. Svojega najbolšega čoveka, Laszky-a je poslal k Suleimanu, koj

mu je obećal, da ga je pripraven vu svakim obraniti, zatem mu je naglasil, da se pri Mohaču hoće ž njim sretati.

Suleiman je za isto došel sa 200 jezer vojakov vu orsag. K njemu se je priklopil Janoš sa 6 jezerami i tak su išli proti Budimu, kojega je Nádasy vitezko branil, ali nemški vojnici ni su ga hoteli posluhnuti, nego su ga svezali vu tamnicu hitili a turke pak nutri pustili. Suleiman je sa mrzjnjom prijel to prodanje, nemce je dal razsekati a Nádasya pak je slobodno pustil.

Suleiman je Budima vu Janosovi rukah ostavil, a on sam je išel proti Beču, kojega je zbog vitezoga branenja Slam Mikloša ni mogel prevzeti, zato se je zbog deždjovnoga vrēmena povrnul dimo.

1532. je opet proti Beču išel, ali ga je na putu zamudil pri Kōszegu Jurisich Miklos, gdo je sa 700 seljaki 22 dane branil grada. Nazadnje je na prošnju Ibrahim paše pustil nutri 10 turkov sa turskom zastavom, ali ove je napojil i on sam je del gori zastavu, ravno tak, kak da bi nju vu boju gvinul.

Med tem su v Beču dosta vrēmena imali, da se dobro pripraviju. Suleiman je niti vezda ni mogel prevzeti grada Beča, zato se je nazad obrnul.

Na Szapolyaiovi stranki je više zmožnih mužah bilo; takov je bil Laszki, Gritti i Martinuzzi, kojega su i za Frater Gjuru zvali.

Gritti je potlam hotel sam na prestolje dojt, zato si je na tem trl glavu, kak bi skončal Szapolyai. Ali su to zeznali erdeljski velikaši, pak su Grittia skončali

Nazadnje, po vnogim harcovanju, su mir sklopili Ferdinand i Janoš vu Nagváraru tak, da ako Janoš vmerje, celi orsag na Ferdinanda ostane. Janoš se je zatim oženil sa Izabellom poljskoga kralja kćerjom, od koje se mu je rodil Žigmond sin; zatim pak je ne dugo vumrl. Sinu je za tatora Frater Gyuru biskupa postavil. Mrtvo telo su mu vu Szēkes-Fehērvāru pokopali. To je bil zadnji pokop kraljov vu Szēkes-Fehērvāru.

(Dalje sledi.)

Loparits.

KAJ JE NOVOGA?

Nesreće.

V Zsasko zvanjog árvarmegjnskoj občini se veliki viher zdigel; tri na polju delajući težaki su se pred vihrom pod jedno drveo spravili, ali na svoju nesreću, jer u ono isto drveo je tresnulo i je nje strela zatukla. — V Alparēt zvanjog Szolnok-Doboka varmegjnskoj občini je v hižu Csobankán Peter gazde tresnulo, od česa se hiža vužgala i odmah zgorela. Pogorelec i njegova žena su na polju bili i doma njim su samo četiri dece ostala, zmed kojih dvoja menjša, jedno dvē, drugo pet ljet staro se v hiži, a dvoje vekše pak se vu ni na pohadku igralo. Ova su se od praščanja prestrašila i odbežala, samo kad je već hiža skorom dokraja zgorela, su došla nazaj javkajuć, da dvoji menjši njivi brati su v hiži. Jeden Faur Janos zvani poljodelavec je to začul, odmah je med najvešnim plamnom čez oblok v hižu odisel i dvoju decu, koja su se već mrtva vidla, donesel na slobodu. Na sreću jedan doktor je tamo potuval, koji je decu odmah počel vraćiti, tak dugo je vraćil, doklam su deca k sebi došla i vezda već je ufanje, da budeju ozdravila.

V škal se vtopilo.

V Jánosháza zvanjog Moson varmegjnskoj občini se dogodilo, da se dvē ljet stara mala pucka jedne žene vtopila komaj v jeden pedenj gluboki vodi. Mati je vu kuhnji delala, dve ljet stara Erzsike zvana pucka se poleg nje zigrala. Mati je kzdecu po vodu odisla, vu ovim vremenu je pucka k, v kuhnji stojećemu, škafu odisla, koji je niti na pol ne bil s vodom napunjeni, pak se v ov škal prehitila s-glavom doli. Doklam je mati nazaj došla, mala pucka je već mrtva bila. Siromaški roditelji su komaj pred par tjedni zakopali svoga maloga sinka, vezda pak nesrečno shodjena mala Erzsika je zašla poleg groba svoga brateca.

Željeznčka nesreća.

Velika željeznčka nesreća se dogodila prošli tjeden blizu Paiza. Večer odonud odhajajući, tako zvani express (ekspres) vlak, koj puno brže ide kak hitrovlak, se je skup

zraku, — ja sam o svemu osviedočen, tu se neda nikaj odgovoriti, današnji dan je svemu, kaj govorim dokaz! — Pak kad se u celoj Magjarskoj nitko nije našel, koj bi se mojega pētdesetoga rodjendana sietil, dapače niti u mojoj kući nitko, koj bi mi jednom čašicom samo nazdravil, to si evo sam nazdravljam i Bogu hvalim, da mi vas je licumierce odkril!»

»Kak to? — Njih Excellencije rodjen dan?« — izmuca na dugom još bolje osupnjeni tajnik — »Bože moj, em svi na to mislimo, i da iskreno i istinu rečem, baš se ove godine svi osobito pripravljamo, da ga čim svečanije proslavimo, jer se šnjim zaključuje polovica stotine dragocienog i po svoju domovinu hasnovitog života Njih Excellencije.

A tko se i nebi dana 13-a septembra siećal! — Ali molim pokorno Njih Excellenciju, taj je stopr sutra — jer danas je — — dvanajsti.«

Sad je došel red na Eötvösa osupnuti se, i on gledil ukočeno svoga tajnika nekoliko sekundah duboko zamisljen, a zatim srdito štrličom pukne i sam sebi zamrmlja:

»Izbilja, em je danas stopr dvanajsti! — Skoro bi se u krivom mienju pripil. — Ali vide, — čoviek se nikada neizući!« —

Zlatno diete.

U školi je pod navučanjem nieki kateketa rekel: »Ako hoćete koju obitelj na pravi put obrnuti, dovedite knjoj jednu dušu, koja zna trpeti. Ako hoćete koga vam dragoga k Bogu obrnuti, trpite za njega.«

Ove rieči je u školi čul jedan dečarec Kak mu je bilo moguće smisel tih riečih razmeti? — Ovo siromaško diete je više krat videlo svoju mater se plakati, kada je otec znal pijan domov dojt. On dan, kada je mali iz prijē rečenog nauka u školi shvatil moć trpljenja, već je bil u trpljenju čvrst; on zagril svoju mater i njoj veli: »Budi mirna mamica; na skoro se — nećeš više morati nad japekom plakati.«

Drugi dan pod obedom — to je bil jedini čas, kad je ciela familija bila skupa — vzelo si je diete juhu i komadić kruha, ostale jestvine se pak nije niti do-teknuo.

»Jeli si mozbit bolestan?« zapiti ga začudjena mati.

»Nisam, draga mamica!« odgovori dečarec.

»Anda jedj!« veli otac.

»Danas ne, dragi japek!« odgovori dečarec.

Ovo ponašanje dečarca su roditelji držali za samoladnost, pak su ga hoteli prisiliti, da šnjimi sve jede, ali on nije hotel proti svim grožnjam nikaj dalje jesti, već je ostal stalan u postu.

Na večer je otac došel, kak navadno, opet pijan domov. Dečarec je već bil u postelji, ali spaval još nije. On je čul pijanoga ota psovati i blazniti, na što se je pod poplunom u postelji razplakal. To je bilo prvi krat, da se je nad otcevim blaznenjem razplakal.

Drugi dan pod obedom dečarec opet nije hotel nikaj drugo jesti, već si je samo vzal komadić kruha i čašu vode. Mati je nad tim opet postala nemirna a otac srdit, te mu je srdito kriknul:

»Ja hoću, da obeduješ!«

»Ne« — odgovori dečarec odriesito —

»Ja to nebudem tak dugo učinil, dok se bu-

trknul s jednim drugim čugom. Sedemnajst ljudih je vrmlo, sedemdesettri su se teško oranili. Tuliko se već znašlo, da nesreču je lenost i nepazljivost zrokovala.

Goreči špiritus.

Prošli tjeđen je veliku preplašenost činil ogenj, koj je na željeznički postaji bil v Győr varašu. Bilo je jedno veliko držalo, v kojem su špiritusa držali. Večer je jedan službenik zapazil, da špiritus čvarka iz držala, pak zato je jednoga mašanista zval, da nekak to popraviju. Kmica je bila, pak zato su si lampaša zeli. Ali lampaš, kak ne, njim je z ruk doli opal, od česa se onda zažgal špiritus na zemlji, od toga je v plamen buknu špiritus v držalo. Držalo, je s velikim plamnom počelo goreti i već se jeden vagon zažgal. Nesreča bi velika postala, jer v susednim vagonu su nevarna dugovanja bila, koja bi se eksploderala. Vu vremenu su to zapazili, ovoga vagona su odkapčili i dalje odrinuli. Špiritusa nisu mogli ognjogkase pogasiti, pak je tak gorel do jutra, do tretje vure. Jeden službenik se jako spopekel.

Dar nemškoga cesara kinezki cesarici.

Vilhem nemški cesar je kinezki cesarici za dar jeden par drage i fine vaze (držalo za cvět) i dva v porcelana napravljene lampaše poslal. Baron Heyking pekingski (kinezki varaš) nemški poslanik je ove dane zel prek dara i odmah je poslal v ured zvanjskih poslov, da odonut v cesarsku palaču ga odneseju. Ali jeden sluga je jednu vazu doli hitil i ona se na jezero i jezero komadov potrla. Ministri ureda zvanjskih poslov su se nato prestrašili i odmah su popitali nemškoga poslanika, jeli nebi bilo moči iz Berlina na fleinoma jednu drugu vazu prirediti. Ali to nije bilo moguće, jer zgotavljanje vaze je tri leta potrebuvalo. Ministri su vezda obrnuli kepenjka i prosili su poslanika, da v listu s kojim je dar došel, bi samo jednu vazu napisal. Poslanik je ovu prošnju dakako ne učinil. Ministri su se vezda k jednomu pekingskomu porcelan trgovcu obrnuli, ali dakako niti ovdni nisu našli para. Nazadnje su našli način, s kojim su stvar mogli potajiti. Kinezkoga tolmača poslanicišta su nagovorili, da v prepisanju

deš ti opijal, tak dugo, dok budeš pijan blaznil, i tak dugo, dok se bude mati morala nad tobom plakati. Ja sam se dragomu Bogu zagovoril, pak se hoću dobrovoljnim trpljenjem kaštigovati, za da dragi Bog nebude tebe kaštigoval!

Otac hiti svoj pogled na zemlju — bilo ga je sram — a na večer je došel posve triezan domov.

Drugi dan je dečarec bil vesel i dobre volje, a pri obedu je kazal apetit, kak da mora za tri jesti.

Medjutim navada se neda onak jednim udarcem obaliti, pak je za nieko vrieme došel otac opet pijan domov te je opet pričel psovati i blazniti kak i prije.

Dečarec je opet pričel postiti, ali sad ga otac nije više se podufal pitati za zrok njegovoga dobrovoljnoga posta, već mu je niz lice iz oka potekla suza te je i sam prestal obedovati. Mati to videča, se razplače, ali dečarec je bil u svojem preduzetju stalan, te se je držal ozbilno.

To je otca dirnulo i on stane iz stolca pristupi k dečarcu, zagri ga te ga zapita:

lista mesto »par« reči bude »komad« napisal, pak onda tak su dali cesarici dara Vilhem nemškoga cara jedno »par« lampe i jeden »komad« vaze.

Nagrada vernih gospodarstvenih družinah.

Ona družina, koja četerdeset ljet podjednim bez greške služiju jednoga gospodara, dobiju onu premiju, koju je Njegov Veličanstvo kralj za — uzpomen svojega petdesetletnoga vladanja utemeljil. Darányi Ignác minister poljodelavskih poslov, jer dovezda su gospodari vu tem poslu svakiput v drugačkoj formi to prosili, — je pismeno dal vun, da kako se mora prositi ta premija. Poleg ministerske želje ovako: gospodar mora pred dvemi svedoki podpisano svedočbu dati, da osoba, za koju se premija prosi, je zaisto podjednim, bezgrešno četerdeset ljet na jedni mesti služila na njegovim imanju, — vārmegjinski sudec mora ovu svedočbu podpisati, da osoba je zaistino magjarski gradjan. Ova svedočba onda ili po putu nadžupana ili gospodarstvenog društva se ima k ministru poslati.

Ponovćenje meda.

Seljski čmelari vnoğıput, jer nemaju komu si meda preporučiti, su prisiljeni meda po 20 krajcarov kilo potepsti, onda kad kupec kilo po 50—80 krajcarov plača. Četerdeset i šestdeset krajcarov hasna trgovec dene v žep. V ovim kvaru hoće pomoći minister poljodelavskih poslov, da čmelari svoga meda jeftino (fal) nepotepavaju. Na želju ministra se v orsačkoj čmelarski skupćini jedno društvo sakupilo, kojem društvu je zadača, da se obrini, da gazdi meda čim v boljši cenii moreju prodati. Dakle oni čmelari, koji su dovezda svoga meda bolje potepali, kak prodavali, budeju jako spametno činili, ako se k — po magjarskim tako zvano »Országos méhészeti egyesület« (Budapest, Köztelek) društvu obrneju svojom prošnjom. Ovo društvo je i prošlo leto do 32 jezer forintov vrednoga meda stržilo, pak v dosta visokih cenah.

Plesniva klobasica.

Ako plesnivost dojde na klobasicu ili na zakajeno meso, sledeće moremo zaprečiti, da se plesnivost znović nezasede: V jednu

— »Jeli buš ti diete to uvijek ovako delalo?«

»Dragi japek, uvijek!« — odgovori dečarec — »Ja budem to tak dugo delal, dok neumrem ili dok se ti neprekreneš, da se moja draga mamica nebude morala nad tobom plakati.«

»Moje diete, tvoja mati se nad menom neće više plakati!« — odgovori otac.

I otac je svoju rieč održal! On se više nije opil, mati se nije više nad njim plakala, a dečarec nije više trebal za očev grieh postiti.

Toliko može dobro, zlatno diete!

Posve jednostavno.

S u d a c: »Ali Pavel, vi tu pred sudom stojite već deseti krat radi pijanščine. Kaj je tomu zrok?«

P i j a n e c: »Žedja, gospodin sudec zadje!« —

Em. Kollay.

zdelu vode tuliko soli denemo, da čisto gusto pomešanje bude z toga, s — tem onda moramo namazati ona mesta, koja su plesniva. Plesnivost odmah znikne, za par dani se voda doli vsuši a sol pak na onih mestah kak mali krištaljki ostane, koji onda nedopustiju, da bi se plesnivost još jedankrat ponovila.

Protiv muham.

Protiv griznji muhah je jako dobro orehovo listje, s kojim naribamo telo maršeta. Još boljše je lorbekovo ulje, s kojom pospricamo vuha konjov i rogovate marhe, jer od svakojačkih muhah a osobito od drobne pikaste muhe obrani marhu. Jeden nemški gazda već čez ljeta hasnuje tako zvanoga pyrethorm — praha, — kojega sledeće hasnuje: hladneši dan rano v jutro, kad se muhe v štalu vlečeju, brizljivo s zapre svaka vrata i obloke, svaku luknju zatekne. Zatem dva biruši s na duge palice svezanimi canjki tiraju na stene i na prosnice leteće muhe. Drugi dva biruši s malim mehuhom podjednim hodju okolo vu štali i razpušavaju praha. Za pet minut počeu nemirne biti muhe i protiv svetlosti se trsiju, tam onda jače treba puhati praha. Za deset minut znikneju čmele iz sten i prosnic pak jako počeu brneli, za drugih 10 minut — sve tih postane, jer čmele, vkrčjeno spocuriju doli. Za spricanje i puhanje praha je najboljša kaučukna kugla ili meh. Jeden osmi del jeden kile praha je zadosta, da med petdesetl av marhe čez 20 minut uništi muhe. Prah mora jako suhi biti, a ljudi pak, koji s njim barataju, dobro činiju, ako si vusta i nos s rubcom zavežeju.

Nekaj za kratak čas.

V Parizu se vezda vnoğı smejeju nad jednim gostioničarom. Svoji telesni pomenjkanosti more hvaliti to šalu, koja se s njim dogodila i na koju nemoguće zadržati dobru volju, kad ju čuje človek. Ovaj isti gostioničar ima tak kratkoga pogleda, da mu vu tem niti njegove očale nepomoreju vnoğı. Pomeša kelnere, službenice i druge svoje službenike, njim se to dakako jako dopada. Ove dane je jednoga mladoga čoveka primil v službu, komu jedino delo je bilo to, da obloke i šajbe čisto drži i snaži. Jacques, tak mu je bilo ime, je jako dobro zvršaval svoga posla, ali i rad je lenjaril. Jedno jutro št je vlovil gazda, da mesto svojega posla novine čita. Jako se razsrdil gazda, pak ga zašpotal: — »Vezda pak se poberite odovut.« —

Jakob je zalostno posluhnu: oblekel si je najboljšu opravu i odišel je k penezniku, da zdigne svoju zaostajeno plaču. Pod vratni se zišel svojim gazdom i s bojatim naklonom se štel oškultiti. Ali gostioničar ga nije poznal v novi opravi, pak ga pita: — Službu iščete? — Jest gospone, odgovori Jakob. — Jeli znate obloke snažiti? — zapita dalje gostioničar. — Jest odgovori ov. — Im je to krasno, ravno vas morem hasnuvati. Prvešemu sam daval 25 frankov (jeden frank 44 kr.) plaču, vam budem dal 30. Odmah morete v službu stupiti.

— Lepo zahvaljujem, gospone.

Za pol vure je Jakob opet v oni sobi snažil obloke, v koji su ga prije med lenjarostvom vlovili.

Tantalus.

Nyilttér*)

E rovat alatt közlöttekért sem alaki, sem tartalmi tekintetben nem vállal felelősséget a Szork.

„Henneberg-selyem“

45 krtól 14 frt 65 krig méterenként — csak akkor valódi, ha közvetlen gyáraimból rendeltenek. — fekete, fehér és színes. — a legdivatosabb szövés, szín és mintázatban. — Privát-fogyasztóknak póstabér és vámmentesen valamint házhöz szállítva, — mintákat pedig póstafordultával küldenek

Henneberg G. selyemgyárai (cs. és kir. udvari szállító) Zürichben.

Magyar levelezés. Svájcba kétszeres levélbélyeg ragasztan ló

Hirdetések.

878. vh. sz. 1899.

Árverési hirdetmény.

Alulirott bír. végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a perlaki kir. járásbíró-ság 1899. évi S. p. 16/3. számú végzése következtében dr. Kemény Fülöp perlaki ügyvéd által képviselt Tököli Márton deká-novecezi lakos javára Tkálecz István u. o. lakos ellen 19 frt 56 kr. s jár. erejéig 1899. évi július hó 5-én foganatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 440frtra be-csült 1 ló, 1 üsző, 1 sertvésöl, 1 istálló, 1 szekér és 2 kukoriczakasból álló ingósá-gok nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a perlaki kir. járás-bíró-ság 1899. V. 332/2. sz. végzése folytán 19 frt 56 kr. tökekövelelés és eddig összesen 18 frt 60 krban bíróilag már megállapított költségek erejéig a helyszinén, vagyis Deká-noveczen leendő eszközlésére

1899. évi auguszt. hó 26. napjának délutáni 3 órája

határidőül kütuzetik és ahhoz a venni szándé-kozik oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és fölülfoglaltatták s azokra kielégi-tési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. § értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Perlakon 1899. évi aug. hó 13-án.

Sós Frigyes kir. bír. végrehajtó.

Pályázat.

A Mura-Királyon megüresedett

1) első tanítói állásra

melynek javadalmazása 420 frt, lakás és 1 1/2 öl tűzifa,

2) másodtanítói állásra.

fizetése 400 frt és lakás, ezennel pályázat hirdettetik.

Ajánlatok főtisztelendő Mestrics Gábor plébános ur czimére küldendők Draskoveczre.

874 1-1

Értesítés.

A csáktornyai állami tanítóképző-intézet

1899/900-ik tanévi köztartásához szükséges

kenyér-, zsemlye- és hus-szállításra

vonatkozó ajánlatok a tanítóképző-intézet

igazgatóságához f. évi auguszt. hó 27-ig

adandók be.

Csáktornya, 1899. auguszt. 17.

Az igazgatóság.

878

Sirkő fiókraktár és kőfaragó műhely megnyitás.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy Csáktornyan, a pályaudvar közelében levő Milde-féle házban egy a mai kor igényeinek teljesen megfelelő

sirkő-raktárt és kőfaragó-műhelyt nyitottam.

Állandóan raktáron tartok mindennemű egyszerű és diszebebb kivitelű márvány, gránit, syenit és elsőrendű homokkő sirköveket és ut-kereszteket.

Kőfaragó műhelyemben végzek különféle épület és szobrász munkákat, valamint gyps és cement épület díszítéseket. Elvállalok sírbolt építkezéseket, kőburkolatok, kovácsolt- vagy öntöttvas rácszatok, oszlopok készítését. Ugy-szintén az összes e szakba vágó munkákat. Javításokat, kőbaluszterek, vázák esztergályozását a legjutányosabban számítom.

Küterjédit szakismeretem valamint a rendelkezésemre álló kitünő munka-erők azon kellemes helyzetbe juttatnak, hogy b. megrendelőim teljes meg-elégedését nyerhetem meg, mit Nagy-Kanizsán sikerült már kivivnom, hol a hat év óta virágzó főüzletem van.

Szíves megbízásaikat kérve, maradok

kiváló tisztelettel

Tersztenyák Bódog

építő és műkőfaragó

Nagy-Kanizsán és Csáktornyan.

872 1-4

Pályázat.

A Draskoveczen megüresedett

másodtanítói állásra

ezennel pályázat hirdettetik.

Fizetése: 400 forint, lakás és 3 öl tűzifa.

A folyamodványok főtisztelendő Mes-trics Gábor plébános ur nevére küldendők Draskoveczre.

873 1-1

Árverési hirdmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a perlaki kir. bíróság 1899. évi V. 490/I. számú végzése következtében dr. Dick József nagy-kanizsai ügyvéd által képviselt Strem és Klein u-kanizsai cég javára Hirschl Rozália m.-vidi lakos ellen 335 frt 63 kr. s jár. erejéig 1899. évi július hó 24-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 700 frt 35 krra becsül különféle bolti árucikkék, bolti felszerelések, szobabutorok és ágyneműből álló ingóságok nyilvános árverésen eladottnak.

Mely árverésnek a perlaki kir. járásbíróság 99. évi V. 390/2. számú végzése folytán 335 frt 63 kr. tőkekövetelés, ennek 1899. évi július hó 2. napjától járó 6% kamatai, és eddig összesen 49 frt 90 krrban bíróság már megállapított költségek erejéig a helyszínén, vagyis Mura-Viden leendő eszközlésére

1899. évi auguszt. hó 24. napjának d. e. 8 órája

határidőül kitétik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 120 §. értelmében ezek javára is elrendeltetik. 876

Kelt Perlakon, 1899. évi aug. hó 11-én.

Sós Frigyes kir. bír. végrehajtó.

Szegedi Mezőgazdasági Kiállítási Sorsjegyek.
Főnyeremény: 50.000 korona
 értékben

és több, kisebb nagyobb nyeremény, összesen

1006 nyeremény 100.000 korona értékben.
Egy sorsjegy ára 20 krajcár.

Az összes nyereményeket kivánatra 20% levonással azonnal készpénzben bevállja **Budapest**en: a „Hermes“ Magyar Általános Váltóüzlet Részvénytársaság, V., Dorottya-utca 8., vagy **Szegeden**: a Szegedi Kereskedelmi és Iparbank.

Ezen pénzüzetek a nyerő kívánságára készek az

50.000 korona értékű főnyereményt
egy hasonértékű szegedi mintaszerűen be-
rendezett tanyai gazdasággal is becsereálni.

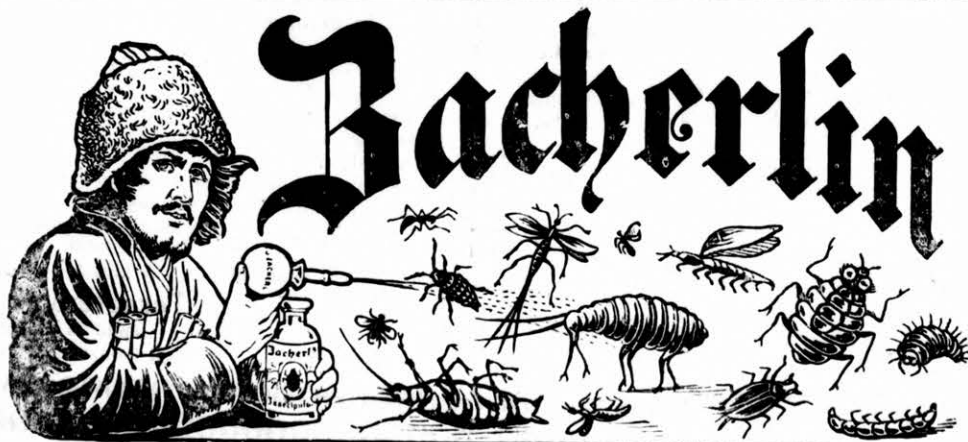
Huzás Szegeden, a kiállítás utolsó napján,
1899. szept. 10-én este 6 órakor.

Sorsjegyek kaphatók bank- és vállalatokban, az összes dohánytözsdekben és egyéb elárúsító helyeken.

Viszontelárusítók forduljanak a kiállítást rendező

Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségéhez,
Budapest. IX., Üllői-ut 25., Köztelek.

850 2-4

Valódi csakis üvegekben!

(„Zacherl“ névvel.)

Legbiztosabb szer minden kártékony féreg ellen.

Kapható:

Csáktornán: Özv. Gönczné gyógyszer.	Alsó-Lendván: Fuss Nándor.	Perlakon: Kramarits Viktor.	Polstrau: Max Robic
„ Gráner Testvérekénél.	„ Freyer Fülöp.	„ Sostericus Pál.	
„ Heinrich Miksa	„ Arnstein Benő.		
„ Todor Róza	„ Freyer Lipót.		
„ Strahia Testvérekénél.			